

NAKIT VLADARA

NOSIO JE PRIVJESAK S GORSKIM KRISTALOM

Luksuzne srebrne i pozlaćene ostruge, zlatni privjesak s gorskim kristalom (lijevo), obredno položen zlatni solid bizantskog cara Konstantina V. i ostaci tkanine od zlatnih niti vrijednosti su pronađene u najbogatijem grobu u kojem je pokopan knez iz Bojne. Na izložbi su izloženi predmeti iz još dva groba u kojem su pronađeni malo manje luksuzni, ali također skupi muški predmeti te vrijednosti iz još jednog groba u kojem je pokopana žena, a izložen je njezin nakit.

Večernji
list

KULTURA

Knez iz Bojne u Arheološkom muzeju Otvorena je izložba o novom hrvatskom vladaru, a daljnja ispitivanja mogla bi donijeti i nove spoznaje o korištenju željeza na ovim prostorima

KNEZ I NJEGOVI LJUDI

ZNALI SU OSNOVE MEDICINE I PREVIJANJA RANA

Knez se hranio kvalitetno i jeo meso i ribu, ali nije doživio starost. Umro je oko 35. godine

Izloženi su predmeti, nakit, kopče i mačevi iz ukupno četiri od 37 grobova koje je hrvatski tim arheologa našao na lokalitetu "Bojna – Brekinjova kosa" 60-ak km jugozapadno od Siska, a među kojima je i onaj kneza iz Bojne, objasnila je dr. sc. Marijana Krmpotić. Većina pokopanih umrla je u dobi između 30 i 35 godina, a ni knez nije doživio dublju starost iako se hranio bolje od većine i na meniju su mu većinom bili meso i slatkovodna riba.

Izložene kopče i nakit

Dr. sc. Marijana Krmpotić s mačem pronađenim u jednom od grobova

Stela Lechpammer

Knez iz Bojne najvjerojatnije je živio u dosad nepoznatom političkom središtu ranosrednjovjekovne hrvatske države na prostoru Banovine, no to definitivno nije bilo samo vojno i političko naselje, već veća životna zajednica koju su činili i muškarci te žene i djeca. Tragovi pokazuju da su bili religiozni, a očito su sustavno pokapali svoje mrtve s obzirom na to da je na nalazištu pronađeno već 37 grobova, različitih veličina i pozicija. Također, imali su osnovno znanje iz medicine, odnosno o previjanju rana, a hranili su se većinom žitaricama, voćem i povrćem te mesom i mlijekom.

Trogodišnja restauracija

Novi detalji o životu dosad nepoznatog kneza iz hrvatske povijesti otkriveni su na jučer otvorenoj izložbi "Knez iz Bojne" u Arheološkom muzeju u Zagrebu te su dodatno fascinirali i pokazali koliko je vrijedna priča otkrivena. Podsjetimo, hrvatski je tim arheologa na lokalitetu "Bojna – Brekinjova kosa", 60-ak kilometara jugozapadno od Siska, pronašao 37 grobova, među kojima je i onaj do sada nepoznatog kneza iz hrvatske povijesti. Najvredniji su pronalasci sada prvi put prezentirani javnosti u Arheološkom muzeju gdje će izložba biti otvorena do 30. travnja.

Izložili smo ovdje vrijednosti iz ukupno četiri groba. Jedan od njih je onaj kneza iz Bojne u kojem su pronađeni predmeti najveće vrijednosti od zlata, tako da možemo zaključiti kako se definitivno radilo o veoma važnoj osobi – objasnila je dr. sc. Marijana Krmpotić, voditeljica Odjela za kopnenu arheologiju Službe za arheološku baštinu Hrvatskog restauratorskog zavoda koja je uoči otvorenja izložbe održala konferenciju zajedno s predstavnicima ostalih institucija uključenih u istraživanje. Projekt koji financira Ministarstvo kulture okupio je, naime, pet ključnih institucija – Konzervatorski odjel u Sisku

Uprave za zaštitu kulturne baštine Ministarstva kulture, Hrvatski restauratorski zavod, Arheološki muzej u Zagrebu, Gradski muzej Sisak te Institut za antropologiju.

Mi smo odradili konzervatorsko-restauratorsku obradu koja je bila apsolutno nužna jer su pronađeni predmeti bili u jako lošem stanju. Bez obrade ih ne bi bilo moguće ni istražiti ni izložiti. Zlato je još bilo donekle očuvano, ali srebro je jako korodiralo tako da smo u početku čak mislili da je riječ o bronci – rekao je Damir Doračić, voditelj Konzervatorsko-restauratorskog odjela Arheološkog muzeja. Istaknuo je da je proces trajao dugo, gotovo tri godine, zato što je svaki materijal zahtijevao drugačiji pristup. Također, još ima predmeta koji čekaju da ih se obradi, a planira se i slanje materijala u europske institucije kako bi se ispitalo podrijetlo sirovina što bi, kaže Doračić, moglo baciti novo svjetlo na uporabu željeza na ovim prostorima.

Na konferenciji su još govorili pomoćnik ministra kulture dr. sc. Hrvoje Manenica, koordinatore projekta i pročelnica Konzervatorskog odjela u Sisku dr. sc. Ivana Miletić Čakširan te dr. sc. Mario Novak s Instituta za antropologiju.

Odredili su spol i dob

Naš je posao proučavanje koštanih ostataka nakon što arheolozi istraže grobove. U ovom su slučaju ostaci zbog kiselosti zemlje bili loše sačuvani pa smo dobili tek dio podataka koji inače dobijemo – objašnjava Mario Novak te dodaje kako su uspjeli odrediti spol i dob pokopanih osoba.

Većina je, pa tako i knez, umrla u dobi između 30 i 35 godina, no tada je to bila prosječna životna dob – ističe Novak te dodaje kako knez nije uspio doživjeti "dublju starost" iako se hranio puno bolje od većine te su mu na meniju većinom bili meso i slatkovodna riba.

LJUDI KOJI SU ŽIVJELI KRAJEM 8. I POČETKOM 9. ST. BILI SU RELIGIOZNI, A JELI SU VOĆE, POVRĆE, MLIJEKO, MESO I ŽITARICE